

VILÁGOSÁG

KOLOZSVAR,
1947 május 9, péntek

A MAGYAR NEPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. EVFOLYAM,
III szám

**A kolozsvári
dolgozók napi
40 ezer lej
ebédpénzt
kapnak**

Mit tartalmaz a parlament elé terjesztett új állampolgársági törvénytervezet?

Állampolgárok mindazok, akik 1920 szeptember 26-án román felségjogú területen tartózkodtak — Az üdülőhelyeken kedvezmény jár a dolgozóknak

BUKAREST. — (Tudósítónk telefonbeszámolója.) Az új állampolgársági törvénytervezetet — amint már jelentetük — az igazságügyminiszter betervezte a képviselőház elé.

A parlament illetékes bizottsága szerdán délután tanulmányozta a törvényjavaslatot. Szerdán délelőtt a MNSZ parlamenti csoportjának jogász képviselői részleteket menően átnézték a javaslatot és a bizottsági ülésen megvitették a tervezetleiket.

Számolni lehet azzal, hogy az új állampolgársági törvényjavaslatot a képviselőház a napokban már meg is szavazza. A képviselőház előtt fekvő törvényjavaslat főbb pontjai a következők: 1. 8. Román állampolgároknak tekintendők mindazok, akik 1920 szeptember 26-án román felségjogú területen tartózkodtak, még akkor is, ha a szükséges formai feltételeknek nem tettek eleget, valamint mindazok, akik e területen születésük előtt román állampolgárságra jogosult szülőkötől. Kivételek képeznek azok, akik törvényes formában lemondottak állampolgárságukról, illetve idegen állampolgárságot szereztek maguknak.

2. 8. Román állampolgárságról lemondóknak tekintendők mindazok, akik 1940 augusztus 30-a előtt 10 évig felfüggetlenül, érvényes utlevél nélkül idegen állam területén tartózkodtak, kivéve azokat, akik szolgálati kötelességük miatt, vagy pedig, mert a szükséges utlevél számukra nem állították ki, voltak utlevél nélküli külföldön tartózkodni.

A törvényjavaslat 12. §-a szerint nem tekintik állampolgárságukat azok a román állampolgárok, akik az 1945 augusztus 13-iki 12. számú „regulament” 4. szakaszának b) pontjában értelmezés idegen állampolgárok felelősségét mentek, azonban nyilatkozat tettek arról, hogy román állampolgárukhoz ragaszkodnak és ezt a nyilatkozásukat nyilatkoztató házasságkötési nyilatkozatukra vagy kivonatukra az anyanyelvű hivatalban rávezették, illetve a jelenlegi törvényről származó egy ilyen nyilatkozatot adnak. Az új állampolgársági törvény részletek megvitatásáról még visszatérünk.

Savulescu beszéde a tudomány szolgálatáról

A képviselőház kedden délutáni ülésén a kormányhoz intézett kérdés után Traian Savulescu Akadémia könyvtára, a tudomány Intézet, újjászervezésére, valamint az élettani és egészségügyi kutató intézet felállításáról szóló törvényjavaslatját kezdték meg.

A vita során felszólt Traian Savulescu földművelésügyi miniszter is, aki beszédében ismertette az intézet felállítását szolgáló tudományos és műveltségi szempontjából.

A tudományos életben is — mondja — mindig a valóság gazdasági szükségletei adottságok határozzák meg a tudományos intézetek felállításának szükségességét és fejlődésének mértékét. Nem alkatlanok és nem hozvazattal 2125 szavazat ellenében a Ramadier-kormány megmaradása mellett foglalt állást. Az ülés a késő hajnalban fejeződött be.

A francia nemzetgyűlés tegnap megkezdte Madagaszkár kérdésének a vitáját. A francia munkaadók szövetsége elutasította a párisi fém munkások béremelési követelését. A jelentések szerint a munkások a jutalombérek emelését kérték, a munkaadók szövetsége mégis azzal a megokolással utasította el a kívánságot, hogy az alpbérek emelésére csak a kormány van joga. A kommunista párt támogatja a fémipari munkások követelését.

Washingtoni jelentés közli, hogy az Egyesült Államok külügyminisztériumának a szovjet-amerikai külügyminiszter beszéde után a képviselőház megszavazta az erdészeti kutató-

intézet felállításáról szóló törvényjavaslatot. A képviselőház újabb ülésre szerdán délután fél 5 órakor ült össze.

Miről tárgyal a román küldöttség Argentínában?

Bucur Schioppu ipar- és kereskedelemügyi államtitkár vezetésével — amint azt már jelentetük — gazdasági bizottság utazott Argentínába gazdasági és kereskedelmi tárgyalások folytatására. A hivatalos lap mai legújabb száma közli a minisztertanács jegyzőkönyvét, amely a bizottság feladatait körvonalozza.

Eszerint a kiküldött gazdasági bizottságot a minisztertanács felhatalmazta, hogy tárgyaljon és egyezményeket kössön, illetve irjon alá az ország közel-látását és a vetést szolgáló gabonavásárlásokra, valamint az országba való szállításokra vonatkozólag.

Módjában van a bizottságnak a gabonavásárlással és szállítással kapcsolatban hitelügyletek kötésére is. Felhatalmazást adott a minisztertanács továbbá a bizottságnak bármely néven nevezendő el-sőrendű nyersanyag, félgyártmányok és készgyártmányok vásárlására vonatkozó

Népfőiskolákat, népi kollégiumokat, népkönyvtárakat hivatott biztosítani a megújuló Petőfi-alap

KOLOZSVAR. — A MNSZ országos köznevelődési bizottsága május 10—11-re értekezletre hívta meg a megyei MNSZ-szervezetek köznevelődési felelőseit. Az értekezlet nagyjelentőségűnek ígérkezik, mert a romániai magyarság féléves köznevelődési munkatervének megállapítását kívánja szolgálni.

A MNSZ központi sajtóosztályának közlése szerint a szombaton kezdődő köznevelődési értekezlet újra életre hívja az 1945-ben kezdeményezett Petőfi-alapot, amely annakidején az erdélyi magyar társadalom segítségével támogatásban részesítette a magyar kulturintézményeket. A Petőfi-alap hamar kimerült és helyét a Romániai Magyar Segélyező Bizottság foglalta el, amely, mint ismeretes, a hadifoglyok és éhező gyermekek

egyezményekről szóló tárgyalásokra és egyezmények megkötésére is.

A kereskedelmi és iparügyi minisztérium úgy döntött, hogy az ideai furdő-szezonban a furdő- és üdülőhelyek szobáinak 50 százalékát a szakszervezetek tagjainak részére tartják fenn. A fenn-tartott szobákat maximális áron kötelesek a tulajdonosok a szakszervezetek tagjai rendelkezésére bocsátani.

Igy az egyégyas, elsőrendű furdő-vagy üdülőhelyen lévő szoba havi díja 1,250.000 lej, két ágyasé 1,500.000 lej, a II. osztályú üdülőhelyen az egyégyas szoba díja 1 millió, a kétágyasé 1 millió 250.000 lej. A furdőhelyek és üdülőhelyek vendéglobi a szakszervezetek tagjai részére 30 százalékos kedvezményt kötelesek nyújtani.

Egyéni kérvény alapján minden román állampolgárságu magyar hazatérhet

A MNSZ parlamenti csoportjának több képviselője Bende Béla vezetésével kedden eljár a külügyminisztériumban azoknak a román állampolgárságu magyaroknak a visszatérés ügyében, akik külföldön vannak és visszatérni szándékoznak. A külügyminisztériumban kijelentették,

hogy a visszatérés módját csak egyéni kérések alapján bírálhatják el. Ezért minden visszatérni szándékozó egyén kérvényt kell beadjon, melyben közli a hazatérés okát, valamint azokat a körülményeket, amelyeknek következtében külföldön rekedt. A kérvényt az illetékes román külképviselethez, vagy a román belügyminisztérium hazatérési osztályához kell beadni. Mindkét esetben mellékelni kell: 1. Az állampolgársági bizonyítványt, születési bizonyítványt, valamint bizonyítványt arról, hogy nem vett részt önkéntesen az Egyesült Nemzetek ellen folyó harcban.

támogatása mellett a magyar tanuló is felkarolta. Mióta ennek a bizottságnak a gyűjtési engedélye lejárt, a magyar kulturintézmények minden társadalmi támogatás nélkül állanak és így újra időse-riűvő vált egy külön köznevelődési alap létesítése a már egyszer bevált Petőfi-alap újjászervezésével.

A szombati értekezlet vizsgálja felül az 1945-ös Petőfi-alap zár-számadását és vitatja meg a magyar kulturintézmények, elsősorban a népfőiskolákat, népi kollégiumokat, népkönyvtárakat és népi gyűjteményeket (tájmúzeumokat) felállító EMKE társadalmi támogatásának új lehetőségeit. Olyan gyűjtésről van szó, amely nem terhel meg a magyar lakos-ságot, hanem hasznavehetően házi hulladékanyag értékesítésével segíti meg a magyar közneve-

Rövidesen megszavazzák az új hiteltörvényt

Az új hiteltörvénnyel kapcsolatos utolsó simításokat elvégezték az illetékes minisztériumban és a törvényjavaslat a napokban a képviselőház elé kerül. Az a terv, hogy az új hiteltörvény május 15-én már érvénybe is lépjen. A javaslat szerint a Nemzeti Bank elsősorban a valóban termelő iparnak és földművelésnek nyújt hiteleket.

Itt írjuk meg, hogy a békeszerződések ratifikálására csak a nagyhatalmak által végrehajtott ratifikálások után 2 nappal kerül sor a képviselőházban.

lődés intézményeit. Ugyancsak az újrászűlöt Petőfi-alap javára rendezik meg országsszerte a Magyar Művelődési Napokat is a magyar írók, színészek, iskolák, énekkarok és zenekarok bevonásával.

A MNSZ megyei köznevelődési felelőseinek értekezletén Felszeghy Ödön közoktatásügyi vezértitkár, Szentimrei Jenő művészeti vezér-felügyelő, Balogh Edgár, az MNSZ elnökhelyettese, Faragó József egyetemi tanársegéd, Asztalos István író, Nagy István zeneművészeti főiskolai igazgató, Eutz Géza egyetemi tanár és Gunda Béla egyetemi tanár tart vitanyitó előadást, az értekezlet záróünnepélyén pedig a budapesti Magyar-Román Hétről visszaérkező magyar íróküzlettség számol be élményeiről.

A francia szocialista párt kevés szavazati többséggel a Ramadier-kormány megmaradása mellett foglalt állást

A barátság és béke szellemében állapították meg a szovjet—lengyel határt

PÁRIS. — A francia szocialista párt országos tanácsa, tízenkét óránt tartó vita után, 2529 szavazattal 2125 szavazat ellenében a Ramadier-kormány megmaradása mellett foglalt állást. Az ülés a késő hajnalban fejeződött be.

A francia nemzetgyűlés tegnap megkezdte Madagaszkár kérdésének a vitáját. A francia munkaadók szövetsége elutasította a párisi fém munkások béremelési követelését. A jelentések szerint a munkások a jutalombérek emelését kérték, a munkaadók szövetsége mégis azzal a megokolással utasította el a kívánságot, hogy az alpbérek emelésére csak a kormány van joga. A kommunista párt támogatja a fémipari munkások követelését.

Washingtoni jelentés közli, hogy az Egyesült Államok külügyminisztériumának a szovjet-amerikai külügyminiszter beszéde után a képviselő-

cáfolta azt a hírt, amely szerint a francia politikai válság hatással lehet az Egyesült Államoknak Franciaország iránti magatartására. Kijelentette, hogy az Egyesült Államok politikája változatlan marad Franciaország irányában

AZ OLASZ, ROMÁN, MAGYAR, FINN, BOLGAR BÉKESZERZŐDÉS ÜGYE

Az angol külügyminisztérium egyik szóvivőjének hétfői kijelentése szerint Anglia reméli, hogy az Olaszországgal, Romániával, Magyarországgal, Finnországgal és Bulgáriával kötött békeszerződések, a ratifikációs okmányoknak a négy nagyhatalom részéről való alakú kicserélésével, a hónap végéig érvénybe lépnek.

Washingtoni jelentés beszámol arról, hogy Marshall amerikai külügyminiszter a szenátus külügyi

bizottságában kijelentette, hogy a moszkvai értekezleten szerzett tapasztalatai még jobban megerősítették azt a meggyőződését, hogy mielőbb ratifikálni kell az öt békeszerződést. Byrnes volt külügyminiszter szintén a ratifikálás mellett foglalt állást. A ratifikáláshoz egyébként kétharmados szöbbség kell.

A SZOVJET—LENGYEL HATARMEGÁLLAPÍTÓ BIZOTTSÁG BEFEJEZTE MUNKÁJÁT

Moszkvából jelentik, hogy a szovjet—lengyel vegyesbizottság, amelyet az 1946 augusztus 16-iki egyezmény értelmében a Szovjet-unió és Lengyelország közötti határvonal megállapításával bíztak meg, befejezte munkáját. A határ megállapításáról szóló jegyzőkönyvet hétfőn aláírták Varsóban. A jelentés megállapítja, hogy a

Befejezés előtt a vetés

Erdélyszerte bejejezéshez közeledik a szántó-vető munka. Már csak a kukorica vetése van hátra és ezzel is úgy igyekeznek földműveseink, hogy a régi gazdaszabályon csorba ne essék: „Szentgyörgy” nap előtt két héttel és utána két héttel vetett kukorica sikerül legjobban. Hősies szorgalmuk dacolt a két száraz év okozta takarmány, vetőmag — és sok esetben élelmiszerhiánnyal, mert gazdáink fulében ott csegett Traian Savulescu földművelésügyi miniszter tavasz elejei beszédeinek a gazdakötelességre figyelmeztető szavai. De meg-szívelték az EMGE elnökének üzenetét is: „Minden talpalatnyi földet bevetni, gondosan meg-művelni, az ország minden lakóját ellátni élelmiszerrel és az állatállományt takarmánnyal és ezt a feladatot minden nehézség ellenére meg kell oldani minden gazdának kivétel nélkül”.

Meg is oldották, mert fel voltak verteve a rudas fegyverrel. Nem csüggesztette őket az eső hiánya, mert a szárazsággal is fel tudják venni a harcot. Tudják, hogy „kapával öntöz a haladó gazda”. Legyőzik őket a kenyérnek ezt az ellenségét is.

Az erdélyi magyar földművelők hatalmas arányú munkájára felgyújteltak a vetési kampányt irányító országos fórumok is. Valóban, a nagy erőfeszítés gyümölesei mutatkoznak, már közeledik a nap, amikor emelt fővel jelenhetjük ki: a magyar gazda megtette kötelességét. Igaz viszont, hogy a siker érdekében mindenki sorompóba állott. A Magyar Népi Szövetség, a „Kalácsa” szövetség, központ és az EMGE együttműködése meghozta a maga gyümölesét. Nyugodtan leírhatjuk, a vetési kampány eredményes befejezése küszöbön van.

Az EMGE eről a nagy munkáról, földművesei teljesítményéről, valamint a gazdavalasztmányok és gazdakörök szerepéről házi kiállítás keretében óhajt tájékoztatást nyújtani. Szemléltető adatokkal és rajzokkal kívánja feltárni azt a sokoldalú tevékenységet, amelyet az EMGE a vetési siker érdekében kifejtett.

A kiállítás, hisszük, bizonyítékd lesz a magyar földműves élniakarásának, szorgalmának és felelősségérzetének. Abban pedig, hogy kötelességének becsülettel eleget tett, nem kis része van a magyarság nagy demokratikus népi összefogásának.

BIKFALVY FERENC

bizottság a kölcsönös barátság és megértés szellemében végezte 1946 májusában kezdett munkáját.

AMERIKA SEGÉLYNYUJTÁSI TERVE

Az ENSZ-ben működő amerikai megbízott szerint az Egyesült Államok hosszulejárati tervet akar akar végrehajtani Görögország, Törökország és más országok megerősítésére.

A francia hírszolgálat egy washingtoni jelentése közli, hogy az amerikai képviselőházban a köz-társasági párt többségében nyílt ellentétek támadtak a Görög-országnak és Törökországnak szánt segélyüggyével kapcsolatban. A képviselőház ezért 168 szavazattal 22 ellenében a vita abbahagyását határozta el.

OLASZ KORMÁNYTALAKÍTÁS KÉSZÜL

Római politikai körökben úgy vélik, hogy az olasz kormány a héten átalakul. Válaszúnének tartják, hogy Gasperi miniszterelnök a parlamentben felveti a bizalmi kérdést.

VILÁGOSSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.

Távbeszélő: 258.

Szerkesztőbizottság:

BENEDEK MARCELL, KACSÓ SANDOR, KÓS KÁROLY

Felelős szerkesztő: BALOGH EDGÁR

SZULÓK ISKOLÁJA. A református kollégium pedagógiai előadássorozatában május 11-én, vasárnap délután 5 órakor a református teológia dísztermében dr. Csögör Lajosné: a tulajdonképpeni gyermekkor-ról ad elő. Az előadás a csecsemőkorra való visszatérítés után a gyermeknek iskolakora előtti szakaszát és az iskolakornak a serdülésig terjedő részét öleli fel, vagyis azt a kort, amelyet együttesen a játék korának is lehet nevezni. Ez a kor az, amikor az emberemete még hajlítható, formálható, tehát a nevelés szempontjából a legfontosabb, mert ebben az időben dől el a nevelés sikere vagy sikertelensége.

OLAJJAL FEKETÉZETT. Kedden előállították a gazdasági rendőrség emberei Harbus Gh. Moise őrmestert, aki az egyik Horea-uti ház kapualjában 6 liter olajat kínált eladásra 380 ezer lejért. Lakásán házkutatást tartottak, ahol további 16 liter olajat találtak. A gazdasági rendőrség értesítette a térrparancsnokságot, az olajat elkobozta és az iratokat áttette az ügyészségre.

(*) KETTŐMILLIO LEJ JUTALMAT ADOK annak, aki hatodikán este hétkor a Capitol mozgóban felejtett esernyőt visszahozza. Izsák-cég, Dózsa György-utca 19.

SZAZ MÉTER REJTETT SZÖVET. Bizalmas értesítés alapján a gazdasági rendőrség engedélyt kért az ügyészségtől Hamar Mária Jókai-utca 12 alatti és

Suciu Istvánné Művész-utca 35 alatti lakosok lakásainak átkutatására. A házkutatás alkalmával Suciu lakásán 51 méter, Hamar Máriánál 44 méter elsőrendű gyapjúszövetet és 25 kiló gyapjút találtak. Az árut elkobozták és az áru-rejtegetőket bekísérték a gazdasági rendőrségre. Kihallgatásuk alkalmával mindkettő azt vallották, hogy a szövetet Kovásznán vették saját használatra. A két áru-rejtegetőt a bíróság ítélték az ügyészségre.

ÁRELLENŐRZŐ TANFOLYAM. Az ipar és kereskedelemügyi minisztérium tanfolyamot nyit az egységesített árellelőrző szerv keretében dolgozó árellelőrzők részére.

(*) ESKÜVŐI HIR. Feldheim Sándor Nagyvárád és Wieder Aranka Kolozsvár szívesen látják barátjaikat és jóismerőseiket május 8-án, csütörtök délután 5 órakor a Horea-uti neológ templomban tartandó esküvőjükre.

135 EZER KILO MANGÁNÉRC ÉRKEZIK. A napokban 135.000 kiló mangánérc érkezik a Szovjetunióból az országba. A vasiparban nélkülözhetetlen ércet a Resica Művek és a Titan Nadrag Kalan művek kapják.

BOREXPORTR SZÁMOLÓGÉPÉRT. Az egyik nagy erdélyi cég 26.000 liter bort szállít Svájcba. A bor értéke 7 millió 725.000 svájci frankot tesz ki. A borért Svájcban 55 villamos- és kézihajtású számológépet kap az ország.

Román írók a budapesti rádióban

A budapesti román-magyar kulturális műsorban a magyar rádió délután hat órakor az új román líra legkiválóbb termékeit mutatta be. Ezt követően Gergely Sándor, a Magyar Írószövetség elnöke folytatott rádióbeszélgetést a román irodalom három kiváló képviselőjével, Mihail Sadoveanuval, Victor Eftimiúval és Isaac Emillel.

Mihail Sadoveanu a mai román irodalomról, az írók helyzetéről adott rövid ismertetést.

— **Allithatom —** mondotta többek között —, **hogy a fasizmus leverése után íróink megértették, hogy letűnt az a világ, melyben az európai kultúra az erőszak nyomása alá került. Szabadon tarthatjuk ki kapunkat a szomszédos népek kultúrája felé. Elsőnk a Szovjetunióval szemeltük meg az ARLUS keretében a szellemi termékek kicserélésének lehetőségét. Most azon fáradozunk, hogy a többi baráti nép íróit egyesítő keretet teremtsünk, mely összefogja a dumamedencei népek szellemi képviselőit.**

Victor Eftimiú a romániai színjátszás felől érdeklődött: Gergely Sándor.

— **A közép-európai színházak életében észlelhető válság —** mondotta válaszában Victor Eftimiú — **inkább előkészítő szünete az új drámának, mely a holnap újjeleítésének tárgykörét viszi színpadra. A szerző, a színművész a rendező olyan színdarabokat keres, melyek a közönség mély problémáit tárják fel. Ha válságról beszélünk, az inkább gazdasági természetű. A gazdasági élet nehézségei hatásai vannak a szellemi életre s korlátozzák az írók termelő munkáját. Mihelyt a gazdasági helyzet javul, természetes következményként a színházi válság is megszűnik.**

Emil Isaac a mai román líráról s a román-magyar irodalmi kapcsolatokról nyilatkozott.

— **Az elefántcsonttorony irodalom —** mondotta —, **a múltban egy kis réteg kiváltságos tulajdonosa volt. Ma az egész világon a líra az emberiség dolgaival, örömeivel, szenvedéseivel foglalkozik. Ezen az uton halad a román költészet is. Ami a román-magyar irodalmi kapcsolatokról illeti, ez az egymásrautaltság s az együttélés legtermészetesebb következménye. A magyar irodalommal való kapcsolataim régi időkből már közelemben vannak. Ezen az uton kell haladnunk. Fogjanak össze a világ összes írói. Nekünk kötelességünk a sebeket gyógyítani s a szeretet és megértés magvait elhinteni a népek között.**

„A becsstelen”

Osztrovszki nagyszerű regénye nyomán készült „A becsstelen” című szovjet film vetíti a Select mozgó. A szovjet filmgártás egy régebbi alkotását ismerjük meg ebben a filmben, mely az orosz realizmus mestereinek tollából jölszert százdaleji orosz középosztály bűnökkel telített világát viszi vászonra.

A mindvégig feszültséggel bontakozó drámai dráma hőse egy elszegényedett polgári család leánya, Larissza, akinek ékszerrel és csillagos után vagyó anyja valóságos árubaocsátja s a bűnözés útjára tereli fiatal, kívánatos szépségű gyermekét, Larissza tiszta gyermeklánye így kerül a nőhes volgamenti kalmárok zsákmányává. A tiszta szerelemért folytatott hősi küzdelme megtöri az anya és cinkosai által kivett csapdak utvesztőjében s végül elbukott életét a papír-férfijelölt Kapitánovics golyója oltja ki.

A drámai mag önmagában véve hű tükrök a cári Oroszország posztívnyos erkölcsi világának. Ugyanakkor a főszereplő köré épített társadalomrajz még döbbentesebbé teszi a film mondanivalóját. Az Ogudalov-család burgózsás lakomáinak résztvevői egytől-egyik az oblomov-típusok trespert, eszem-iszonyi fajtáiból valók.

A kitűnő rendezés korhű levegőjébe a színészek egyéni játékteljesítménye varázsol eleven, liküetű életet. Larissza tehetetlenül vergődő alakja, az elvetemült kerítőterveket elegáns gesztusokkal csomagoló anyja, a papír-férfijelölt felszegen dűbáboló típusa, valamint Szergej Szergejevics s a többi volgai kalmár öröklégi cinizmusa a legmélyebb jellemábrázolást nyújtják.

A HAGGIBBOR labdarúgó csapata vasárnap Szamosújváron játszik a Spárta ellen. A szurkolók, akik a csapatot alkísérik, csütörtök estig jelentkezhetnek Neumann Zoltán üzletében, Dózsa György-utca 14.

AZ ORSZÁG ÉLETE

Szalmárnémeti: A rendőrség fiatalokból álló betörőbandát leplezett le

Az itteni rendőrség fiatalokból álló betörőbandát leplezett le. A rendőrség a banda egyik tagját tettenérte, amikor Csizsár Margit tanítónő lakásába besurrant és onnan ruhaneműket lopott el. Amikor társai megtudták, hogy a ta-

nítónő tolvaját elfogták, megszöktek. A rendőrség azonban elfogta a banda egyik legveszedelmesebb tagját. Ez elmondotta, hogy a banda több betörést hajtott végre. A banda többi tagjai után folytat a nyomozás.

Bukarest: Újabb esőzés várható

Az időjárásvizsgáló intézet hivatalos jelentése szerint kedden egész országban bőséges eső volt. Szerdán is esett. Különösen hatással volt az eső a Bánát és a Baragan gazdag földjére.

Jugoszlávia felől esőfellegeket sodor a szél az ország felé, s így további esők várhatók.

Az esőzés rendkívül jó hatással volt az őszi vetésre és hatalmas mértékben lendítette elő a tavaszi vetési munkálatokat is.

Marosvásárhely: Komoly munkát fejt ki a közellátási hivatal

A város közellátási hivatala az elmúlt héten nagymennyiségű tojást és sajtot dobott hivatalos áron a piacra. Ennek hatására jelentős áresések voltak. A város vezetősége ezzel a munkával azonban nem elégszik meg, hanem a város ellátása céljából Aradról gépkocsikon zöldséget és burgonyát hoznak, hogy még eredmé-

nyesebben vehessék fel a harcot az árak letörése érdekében. A kenyérellátás körül mutatkozó nehézségeket a város a megye segítségével igyekszik legyűrni. Egyelőre Szamos megyében vasúti kocsit gabonát gyűjtöttek össze. A gyűjtést végző városi és megyei szervek megbízottai már is indultak Szamos megyébe.

Nagyszalonta: A város magyarsága ünnepélyesen fogadta a tanfelügyelői értekezlet résztvevőit

Az országos tanfelügyelői értekezletre a városba érkező kitüntetettek Nagyszalonta magyarsága ünnepélyesen fogadta. Az alkalomán az ottani diákság lovas és kerékpáros csoportja várta a vendégeket. Az odaérkező tanfelügyelőket népi viseletbe öltözött fiatalok virágkoszorúval köszöntötték, majd Balogh Sándor polgármester mondott üdvözlő beszédet.

A meleg fogadtatás után az értekezlet résztvevői a nagyszalontai tanári és tanítói kar kíséretében bevonultak az Arany János gimnázium épületébe, ahol a tiszteltükre rendezett ünnepségen vettek részt, majd a katolikus és a református istentiszteleten jelentek meg.

A kétnapos nagyszalontai tanfelügyelői értekezlet fontos eredményekkel zárult.

Nyárádszereda: Csalás miatt eljárás indul az Imrédy-párti volt járási vezetője ellen

A marosvásárhelyi „Szabad Szó” jelentése szerint Iszlai Géza nyárádszeredai ügyvéd, az Imrédy-párt volt járási vezetője ellen büntető eljárás indult.

A fasiszta ügyvéd Mészáros Istvánné született Vass Jusztina jelentette fel. Az történt ugyanis, hogy az ügyvéd jogtalanul 4 millió 720.000 lej értékű földet adott el a feljelentő hadifogságban lévő édesapjának birtokából. Az eladáshoz az ügyvéd elegendő jogcímmel tartotta azt, hogy a feljelentő

édesapja, Vass József 1928-ban egy esztendei amerikai tartózkodása idején Iszlait bizta meg birtoka gondnokságával. A fasiszta ügyvéd, aki ki akarta játszani a jogos örökös, valahányszor „eladott” egy-egy darabot a fogságban lévő, de magáról még életjellet nem adott Vass József hiteltökéből, nagy dárídókat csapott ki. A hatóságok majd gondoskodnak róla, hogy a dárídóktól egyszerűsmindenkorra elmenjen a kedvére.

Székelyudvarhely: Kalákában dolgozták meg az igazgatóval nem rendelkező gazdák földjét

Az EMGE udvarhelymegyei szervezete Székelyudvarhelyen választmányi ülést tartott, amelyen beszámoltak a megyében folyó vetési csata eredményeiről.

Az EMGE szakértői a tavaszi mezőgazdasági munkálatok alatt a megyében 83 községet látogattak meg és kalákaszerűen szervezték meg a fogat nélküli, vagy gyenge igaerővel rendelkező gazdák megsegítését. Nagyban hozzájárultak a vetőmagvak beszerzéséhez és elősegítették azt is, hogy a gazdák egymás között kicserélhessék a vetőmagvakat.

A vetési csata Udvarhely megyében is a vége felé jár. Május elejéig az udvarhelyi földek 95 százalékát felszántották és 80 százalékát már be is vetették. A kermény újabb 45 vasúti kocsit vetővaló zabot utalt ki a megyének s így a napokban bevetik a megvetetlenül álló földeket is.

Hűnek érkezett levél a hadifoglyoktól?

KOLOZSVÁR. — A Népvédelem Kolozsvári szervezetéhez az alábbi címzeteknek érkezett levél hadifoglyok hoztatórtóztól: Fazekas Jánosné Szabolcs-utca 8 (két levél), Fazekas Istvánné Raktár-utca 9, Özevgy Fekete Kálmánné Nagybaldogasszony-utca 10, Gál Vincéné Jobbgy-utca 7, Gocan Aurel Chintaului 34, Gombos József Fabriciu de Zahar-utca 67, Györfi Jolánka Grigorescu-utca 25, György Jánosné Carpai-utca 28, Horváth Ferencné Peltia Róme-utca 18, Hankó Jánosné Negruzz-utca 1, Horváth György Vrabitor-utca 35, Imre Lajosné Pekri Gábor-utca 4, Illyés István Nagy-utca 56, Lázló Arnold Zápolya-utca 32, Ince Lajos Callaghegyi-utca 8, Ince Rozália Pelagic Róme-utca 7, Irímás János Csobca-utca 35, Özevgy Szai Árpádné Damjanich-utca 35, Jakab Istvánné Bulgariatelep 14, Jeremiás Karola Cucu-utca 2, Lengyel Carol Kapka-utca 36 (2 levél), Mosonyi József Pelikán-utca 5, Márton Józsefné Otrelului-utca 7, Márton István

Lakatos-utca 7, Özevgy Márton Józsefné Otrelului-utca 7, Özevgy Mártonné Berné Pop Ilarian-utca 7, Mester Józsefné Vass Attila-utca 42, Mikló Zsuzsanna Magazia-utca 5, Moga Párkai Valéria Chintaului 45, Musca Szabolcs Magazie-utca 5 (2 levél), Nagy József Fierului-utca 32 (2 levél), Jenő Bánffy-utca 8, Nyitrai Csaba Chintaului 6 (2 levél), Oroz János Zsigmond-utca 11 (2 levél), Ferencz (Béla) Horea-utca 47, Györfi Nadar-utca 4, Pápai József Chintaului-utca 36, Podalák Din Dor-utca 17, Rodna Lázló Chintaului-utca 31, Rajka Mária Chintaului-utca 33 (2 levél), Özevgy Róme-utca 29, Székely Doina-utca 22, Székely Ágostonné Doina-utca 22, Székely Ferencz Teodor-utca 14, Székely Csaba-utca 22, Székely Péter Malozsai-utca 22, Székely Gyuláné Carpiu-utca 22, Székely Pata-utca 4, Péter

M Ű V É S Z E T

A budapesti kulturhét művészi eseményei

BUDAPEST. — A Budapesti tartózkodó román politikusok és írók, valamint a magyar politikai és szellemi élet képviselőinek részvétele mellett nyitották meg a Fókusz-Galériában a román könyvkiállítást. Mihályi tájékoztató-ügyi miniszter átnyújtotta a román vendégeknek Elnökesu válogatott verseinek magyar fordítását és meghívta őket a 48-as ünnepségekre. Ljvezeanu tájékoztatósi miniszter válasza után Sadoveanu Mihail a nemzetek közti megbékélésről beszélt.

Lukács György a Magyar Írószövetség nevében köszöntö meg az ünnepséget.

— **A reakció még mindenütt fenyegető veszélyt jelent és el akarja gúncosolni a népek barátságát —** mondotta — **s ez ellen csak úgy tudunk védekezni, ha szomszédaink kultúráját éppen úgy megismerjük, mint a magunkét.**

A magyar-román kulturális napok keretében a Magyar Képzőművészek Szabad Szervezete a Fórum Clubban a román festők és esztétikusok részére baráti vacsorát adott.

Mary román festőművész meglepő szavakkal emlékezett meg a magyar és román festőművészek együttműködéséről. Meghatottan beszélt arról a rendkívüli szívéllyességről, melyben Budapesten részesültek.

— **Ez a demokrácia eredménye —** mondotta —, **mert a múltban a reakciós politika soha nem engedte meg, hogy a román és magyar művészek és dolgozók egymással találkozhassanak és egymást megérthessék.**

Hasonló baráti találkozó folyt le a Fészek-klubban, ahol a Magyar Újságírók Országos Szövetsége rendezett ünnepélyes fogadtatást a román vendégek tiszteletére. Az ünnepségen a Scanteia szerkesztője, Roller és Aranyosi Pál, a szövetség főtitkára, a két ország sajtójának közös feladatát, a román-magyar barátság elmélyítését és megerősítését hangsúlyozták.

Déryné echószekere a kolozsmegyei falvakban

KOLOZSVÁR. — Az című vasárnap az Állami Magyar Színház 16 főny csoportja — 13 színész, 3 művészeti titkár és 2 műszaki munkás — a színpadon mai hivatását példázó feladatra vállalkozott. A Magyar Népi Szövetség tehergépkocsiján három kalotaszegi községbe, Mérésba, Mákófalvára és Vistára rándultak ki, hogy a falusi lakosságot a színjátszás élvezetében részesítsék.

„SZENTGYÖRGYI ISTVÁN” ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtökön este fél 8 órakor: *Aki mer, az nyer.* Stefanidesz Ili fellépésével. Pénteken este fél 8 órakor: *Aki mer, az nyer.*

Szombaton délután fél 5 órakor: *A makrancos hölgy.* Bevezető előadást mond Császár Károly.

Este fél 8 órakor: *Aki mer, az nyer.*

A ROMÁN NEMZETI SZÍNHÁZ ES OPERA MŰSORA:

Csütörtökön este 7 órakor: *A székely kútja.* Szombaton este 7 órakor: *A székely kútja.*

KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA:

CAPITOL: Ma este 9 órai kezdettel díszbemutató: „Mademoiselle Fifi” (A francia lány).

CORSO: *Alaszka banditák.*

RIO: *Ópiumkeresés.*

ROYAL: *Scél dans la Nuit.* (Egyedül az éjszakában). Főszerepben Jaques Phill, a világhírű francia énekes.

ROYAL-TEREM: *Az arany ruhái.* Új amerikai Cowboy-film, William Boyd-dal.

SELECT: *Vautrin.*

URANIA: *A szerelem dala.* Magyar film. Főszerepben: Vivi Groi.

A MNSZ Egészségügyi Tanácsa

értekezleten tárgyalta meg az egészségügy nemzetiségi feladatait

Az új egészségügyi törvénynek biztosítania kell a magyar orvosok részvételét az állam egészségügyi gépezetében

KOLOZSVAR. — A MNSZ Országos Egészségügyi Tanácsa értekezletet tartott, amelyen több rendkívül fontos kérdést vitattak meg.

Az ülést a tanács vezetője, Fazakas János dr. nyitotta meg, majd átadta a szót Balogh Edgárnak, a MNSZ közművelődési bizottsága elnökének, aki az értekezleten az országos elnökséget képviselte.

Balogh Edgár azt a politikai helyzetet vázolta, amelyben az Egészségügyi Tanács a romániai magyar nép fontos egészségügyi kérdéseinek megvitatására összehívta. Rámutatott arra, hogy a közélet figyelmének középpontjában a Groza-Tildy találkozó áll, majd azzal a szereppel foglalkozott, amelyet Groza Péter nemzetiségi politikája és a MNSZ, valamint Kurkó György munkája a találkozó előkészítésében játszott.

— A nemzetiségi realpolitikát — mondotta Balogh Edgár — eredményt láthatjuk a két ország közeledésében. A magyar nemzetiségi politika a román-magyar barátságot hangsúlyozta és a szomszédjogok hirdetésével a magyarok közötti barátság hírdette a két ország együttműködését is. A MNSZ realpolitikája kezdettől fogva az volt, hogy a két ország közeledésében a hid szerepét töltsse be.

Az Egészségügyi Tanács munkája

Balogh Edgár beszéde után Fazakas János dr. számolt be az egészségügyi tanács munkásságáról és azokról a problémákról, amelyek megvitatására az értekezlet összeült.

Rámutatott arra, hogy a magyar egészségügy éppen úgy, mint a tanács, azt a szerepet kívánja kapni az ország életében, amely a magyarság arányszámát megilleti. Ezután a magyar egészségügyi szervezet belső ügyeivel foglalkozott. A magyar orvostársadalom még mindig nincs teljes mértékben beszerveve az egészségügyi tanácsba — mondotta —, egészségügyi statisztikánk sincs és nem sikerült még kiépíteni a kapcsolatot a Bolyai Tudományteremtés és a népegészségügy között.

Ezzel szemben viszont az Egészségügyi Tanács eredményekről is számolhat be, amennyiben közértesítésükre elrendelték, hogy a vizsgálatok előtt a MNSZ képviselője is he-

lyet kapjon, az eddig ideiglenesen kinevezett magyar egészségügyi személyzetet részben máris véglegesítették, részben igen sok véglegesítés most van folyamatban. A készülő új egészségügyi törvény megszerkesztésekor meghallgatták és még meghallgatják a MNSZ küldöttjét és ez a törvény már biztosítani fogja a magyar orvosok részvételét az állam egészségügyi gépezetében. A csíkszeredai és csíkszentmártoni kórház ügyében a minisztériumban máris sokat sikerült elérni. Végül annak szükségét hangsúlyozta, hogy a MNSZ országos vezetősége mellett külön egészségügyi szakosztály működjen.

Egészségügyi képviselést a minisztériumban

A megindult vita első felszólalója Málnási Géza dr. volt, aki arra mutatott rá, hogy bár van vár-megyei orvosi állás és egészségügyi főfelügyelői állás is üresen, nem akad magyar orvos, aki azt betöltené. Hivatkozott a messze-menő megértésre, amelyet az egészségügyi minisztériumban a magyar kérdésekkel kapcsolatban tanúsítanak, majd hangsúlyozta, hogy a magyar orvostársadalomnak egységesen kell a magyar érdekekért küzdenie MNSZ parlamenti csoportja mellett.

A következő felszólaló, Görög László gyógyszerész, annak a kívánságának adott hangot, hogy a Bolyai Tudományteremtésnél előbb gyógyszerészeti kara legyen.

Hun Nándor a csíkszentmártoni kórház nehéz helyzetével foglalkozott és arra kérte a MNSZ elnökségét, hasson oda, hogy a kórház a kormánytól 3-4 milliárd lejnyi szubvenciót kapjon.

Dr. Szabó Zoltán felszólalásában arra kérte a MNSZ országos elnökségét, hasson oda, hogy a minisztériumban egy magasállású magyar tisztviselő személyében képviselést kapjanak a magyar egészségügynek.

A vita során Balogh Edgár ismét felszólalt és rámutatott arra, hogy a közegészségügy fontos és súlyos nemzetnevelési kérdés. A MNSZ végrehajtóbizottságának azonban eddig nem volt egészségügyi tagja és a legközelebbi kongresszus alkalmával a hiány pótlásáról gondoskodni kell, mert a közegészségügynek a MNSZ vezetésében képviselése kell legyen.

Végül hangoztatta, hogy a magyar egészségügyi tanácsnak olyan munkát kell kifejtene, hogy a román állam egészségügyi haladásában is fontos szerep jusson számára.

Horváth Béla dr. ismertetést adott a két éves újoncok tanfolyamáról és bejelentette, hogy szeptemberben megkezdődik a védőnői kiképzés is.

Horváth Endre tanársegéd annak a szükségességét hangoztatta, hogy az Egészségügyi Tanácsnak és a Bolyai Tudományteremtésnek állandóan együtt kell dolgoznia a magyar nép egészségügyének érdekében.

Ezután Dörgy Erzsébet, majd Hollós István székelyudvarhelyi orvos beszélt.

A felszólalások után Fazakas János dr. a vitát lezárta és az értekezlet az alábbi határozati javaslatot szavazta meg:

Az Egészségügyi Tanács határozata

Felkérjük politikai tényezőinket, politikai súlyuknál fogva hassanak oda, hogy a magyar állampolgárságu orvosok ügyét véglegesen rendezzék.

Újlag kérjük parlamenti csoportunk egészségügyi bizottságát, hogy a már benyújtott és általunk javasolt törvénytervezetet vigye parlament elé és szavatassák meg, mert meg nem szavazás esetén körülbelül 120 orvosunk elveszti szabad gyakorlatát. Hasonlóképpen áll a gyógyszerészek ügye is.

Kérjük a MNSZ statisztikai hivatalát, hogy az általunk benyújtott statisztikai ívet küldje ki vidéki szervezeteinknek, mert csak így tudjuk felmérni az egészségügyi helyzetet.

Függetlenül kell az egészségügyi osztály vezetőit és anyagi alapot kell teremteni az Egészségügyi Tanácsnak.

Az értekezlet felhatalmazást ad Fazakas János dr.-nak, Málnási Gézának és Hun Nándornak arra, hogy minél hamarabb összeüljenek és együttesen fektessék le írásban a csíkszentmártoni kórház szabályzatát és a munkakör megosztását.

Az értekezlet elhatározza, hogy a mai értekezlet jegyzőkönyvét, mely kellőképpen megvilágítja a szentmártoni kórház helyzetét, eljuttatja a Bolyai Tudományteremtés orvosi karához.

Groza Péter távirata Tildy Zoltánhoz és Nagy Ferenc magyar miniszterelnökhöz

BUKAREST. — Groza Péter miniszterelnök budapesti útjáról hazatérve, az alábbi két táviratot küldte a magyar köztársaság elnökének és a magyar miniszterelnöknek:

TILDY ZOLTÁN URNAK, A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ELNÖKÉNEK

BUDAPEST.

Elhagyva Elnök ur országát s visszatérve hazámba, kérem, fogadja legmészebbemenő köszönetem kifejezését azért a meleg fogadtatásért és vendéglátásért, melyben engem, a román kormányküldöttségét és a román kultúra kiküldöttjeit részesítették s ezzel jelentősen hozzájárultak népeink baráti közeledéséhez.

DR. GROZA PÉTER miniszterelnök.

NAGY FERENC MINISZTERELNÖK URNAK

BUDAPEST.

Átlépve hazám határát, azok után a napok után, amelyeket az Ön hazájának fővárosában töltöttem és felmérve e napok jelentőségét, kérem Önt, fogadja és tolmácsolja mind a kormány-nak, mind a magyar népnek őszinte köszönetemet a baráti fogadtatásért és azért, amit ezzel népeink baráti közeledésének előtérbe hoztak.

DR. GROZA PÉTER miniszterelnök.

Szeptember 7 és 13 között Budapesten rendezik meg a dunai népek kulturhetét

BUKAREST. — Dr. Groza miniszterelnök és kíséretének vonata kedd reggel 9 óra 30 perckor be-futott a bukaresti Mogosoaia pá-lyaudvarra. Az állomáson a kor-mány tagjai, a politikai, kulturá-lis és művészeti élet, valamint a közhivatalok vezetői ünnepélyes fogadtatásban részesítették a ha-zaeérkező küldöttséget. Groza mi-niszterelnök rendkívüli miniszter-tanács előtt fog beszámolni buda-pesti útjának eredményeiről.

Kedden délután a román kül-döttség második csoportja is el-hagyta a magyar fővárost. A ro-mán-magyar kulturheté alatt foly-tatott eszmecsere során a román és magyar művészeti világ képv-i-selői megbeszéltek, hogy szeptem-ber 7 és 13 között megrendezik Budapesten a dunai népek kultur-hetét. Másik jelentős eredmény, hogy a két nép írói Román-Ma-gyar Írószövetséget létesítettek Budapesten.

Napi 40.000 lejt kapnak a kolozsvári dolgozók ebédmegváltás címén a munkaadóktól

KOLOZSVAR. — Amint az is-meretes, a új kollektívszerződés, amely április elsejével lépett ér-vénybe, arra kötelezi a munkaadó-kat, hogy munkásaik és alkalma-zottaik számára étkezdét létesítse-nek és a hivatalos ár feléért a dol-gozóknak jó ebédet adjanak.

Tekintettel arra, hogy a kollektívszerződésben lefektetett kötele-zettségeknek a kolozsvári munka-dólok egyrésze még nem tudott eleget tenni, a helyi Szaktanács és a kolozsvári munkaadók szö-vevénye között az a megállapodás jött létre, hogy azok a munkaadók, akik még nem állították fel dol-gozóik számára étkezdét, naponta 40.000 lejt fizetnek alkalmazot-taiknak ebédmegváltás címén. A dolgozónak szabadságideje alatt is fizetni kell a napi 40.000 lejt

Közhegyelem a kisajátítási eljárás során elkövetett bűncselekményekre és az erdőkihágásokra

BUKAREST. — A parlament által legutóbb megszavazott 110-es számú tör-vénnyel közkegyelemben részesítik a földreformmal kapcsolatos bűncselekmé-nyek elkövetőit. A kegyelem hatálya kiterjed az 1947 március 31-ig elkö-vezt vagy megkísérelt cselekményekre még abban az esetben is, ha azokat az 1945 március 23-i 187-es számú törvény közzététele előtt követték el. A törvény megszünteti az okozott károkból származó magánjogi követeléseket is.

A hivatalos lap április 21-i száma-ban megjelent 130-as számú törvény közkegyelemben részesíti az erdészeti törvénykönyvben meghatározott bűncselekmények elkövetőit, amennyiben tet-tüket folyó évi március 6-ig követték el. A kegyelem kiterjed a kártérítési köte-lezettségekre is. Nem részesülnek kegye-lemben a magán erdőkitermelő társasá-gok, bérlők és más kitermelő társaságok.

Megindulhat a tanítás a tordai unitárius gimnáziumban

Bukaresti tudósítónk jelenti: A had-minisztérium a MNSZ képviselőinek közbenjárására az 1001.437/1947-Vfj. szám alatt elrendelte a tordai unitárius gimnázium épületének az állami magyar nyelvű középiskola részére való átadását azzal, hogy az ott lévő hadki-rályi parancsnokság raktárait és iro-dalmi részben a tordai Márk-utca 11. szám alatti épületben, részben a lakta-ságban helyezték el. A minisztérium megkezdte a legközelebbi határidejének 15-ét állapította meg.

Véglegesen Brassóban marad a kolozsvári Kereskedelmi Akadémia

BRASSÓ. — A hivatalos lapban leg-utóbb megjelent 88-as számú törvény az a kolozsvári kereskedelmi akadé-mia, amely Brassóban fog működni. Andrei Barceanu kereskedelmi fiuis-tályegységben. A főiskola címe ezen-után Brassói Kereskedelmi és Ipari Akadémia lesz.

Rozs görögkeleti egy-lye feje Romániába jön

BUKAREST. — Az Agerpress híre szerint Alexej, Moszkva királyja, az orosz görögkele-ti feje május hónap végén hazatér. Az orosz egy-lye kíséretében lesz Karpov mi-ster is.

A szellemek, vagy Deáki méltóságos ur jelölt orozták el a királyhágói butorgyárat? A „Lótusz-körtől“ a „Lótusz-gyárig“ Aki Szálasi szellemétől kér tanácsot

KIRÁLYHÁGÓ. — Egy éjszaka unalmában néhány kísérteties szel-lemmel társalogtunk és megtudtuk tőlük, hogy az általunk leplezett kolozsvári spiritiszta gyülekezet, amely oly buzgón idézte a kivégzett fasiszták szellemét — át-helyezte működésének színhelyét Királyhágóra. Ezen a kies fekvésű helyen lévő hajlított butorgyárban ültöttek tanyát és jelenleg nemcsak politikai, hanem gazda-sági tanácsokat is adnak régi meg-hitt barátjuknak, Deáki Lajosnak, aki most Szálasi szellemével társ-alogva, igazgatja ezt a jobb sors-ra érdemes gyárat.

Deáki Lajos, aki a gyár birto-kába is kimondottan fasiszta ez-közökkel jutott, még a gyár nevét is a szétugrasztott profasiszta spiritiszta „Lótusz-kör“ után akarta átkezesíteni. Mint sáderült, Deáki és társai azonban nemcsak szellemek idézgetésével és badai jóslatokkal, rémhírtérjesztéssel utolagznak a demokrácia ellen, ha-nem gyakorlatilag is.

A szellemidéző rabló-gazdálkodása

Es ez az akasztunka a termelés ellen folyik. A gyár, amely normá-

lis körülmények között kétszáz munkásnak adott kenyeret, ma tizenkét embert foglalkoztat.

Ezt egyébként a gyárhoz kine-vezett hivatalos gondnok is meg-állapítja, mikor jelentésében kitér arra, hogy a gyár jelenlegi mun-kásait nem fizették, könyvelést nem folytattak, a leltárakat gy-szerűen ellopták és a gyárat ter-vszerűen igyekeznek szétzúlosztani.

Erdemesnek tartottuk utánané-zni, hogy és mint került Deáki bir-tokába ez az üzem és tulajdon-képpen ki ez a nyilas konjunktura-lovag?

Szellemidéző Deáki Lajos multja igen érdekes. Az 1940-es évek előtt fás és a fasiszta uralom alatt üz-leti és politikai karrierje soha nem remélt magasba szárnyalt. Nem tudni milyen érdemek alapján, gróf Teleki Mihály földművelés-ügyi miniszter egyik bizalmas em-berévé könyökölte magát.

adja annak részvényeit Deákinak, aki így „strohman“ gyártulajdo-nossá válik.

A deportálások alkalmával Bod-or Sándor betegen feküdt a nagy-váradi kórházban. Az új gyáros azonban gondoskodik róla, hogy a Gestapo tudomására jusson, hogy a kórházban egy demokrata érzel-mű zsidó és nem magyar állam-polgár fekszik. Természetesen Bod-ort letartóztatták és deportálták, ahonnan nem tért vissza többé.

A Néptörvényszéktől a „Lótusz-körig“

A felszabadulás után Deáki — különböző üzemei miatt — a nép-ügyesség vizsgálati fogságába ke-rült, de miután nem volt elegendő bizonyíték és a gyár további üzembentartását tartották szem-előtt, megszüntették a vizsgálatot és szabadlábra helyezték.

Kiszabadulva folytatta ezt a kedvére való szórakozást és Ko-lozsvárt megszervezte az állambiz-tonsági hivatal által szétugraszt-ott „Lótusz-kört“, ahol a kivég-zett fasiszta vezeték szellemét idézgették. Közben azonban nem feledkezik meg az anyagiakról sem és mindent elkövet, hogy vissza-

kerüljön a királyhágói gyár a bir-tokába, ami — nem tudni milyen csalafintasággal — ideiglenesen sikerült is neki.

Bodor Sándor, a gyár tulajdo-nosa elpusztult a deportálásban és nem tért vissza, de özvegye, Bodor Eugénia felvette a harcot, nem is annyira a gyár birtoklá-sáért, de férje halálbaüldözöjének a tetemrehívásáért.

Megkerül a gyilkosság bizonyítéka

A spiritiszta Deáki azonban nem hagyja magát. Fittyet hányva minden törvényes rendelkezésnek, mindent elkövet, hogy a valamikor virágzó üzemet kísértetek tanyá-jává züllessze le. Leszereli és el-rejti a gépszijakat, eltünteti a lel-tárakat és főleg a vagyont.

Bodor Sándor özvegye azonban fáradszaktalanul folytatta tovább a kutatást és a nagyváradi irat-tárakban sikerült is feltalálnia a férje elleni irásbeli feljelentést, amit Deáki egyik bizalmasa írt.

Igy kétségtelenül behizonyoso-dott, hogy Bodor Sándor elhurco-lásának és halálának kik voltak a részesei és előidézői. Az új bizo-nyítékok alapján az ügyben é de-kes fordulatok várhatók és a bü-nösek ezáltal nem kerülnek el a felelősségrevonást.

Egy 200 munkást foglalkoztató üzemet nem hagyhatunk szétzú-lenni. Ma ebben az üzemben tizen-két, hol fizetett, hol nem fizetett munkás dolgozik. Az üzemet meg-kell menteni a termelés számára, hogy a dolgozó kezeknek munkát és kenyeret adjon. (T. K.)

Négy kolozsvári játékos a marosvásárhelyi Dermagant labdarugó csapatában

MAROSVÁSÁRHELY. — A székesfehérvári nagy igazgalmmal várják a csapat hátralévő mérkőzéseit, mert ezekben a hetekben fog eldőlni, hogy a csapat kiesik, vagy bentmarad-e az NB I-ben. A Dermagant együttese vasárnap Kolozsváron játszik az Universitatea ellen. Erre a mérkőzésre a Dermagant többszáz lelkes szurkolója kíséri el a csapatot, hogy győzelemre buzdítsa, mert most megkezdődött a harc a Dermagant, Jutul és az UDR között, hogy a három együttesből melyik csapat lesz a szerencsésebb, amelynek sikerül kiverekedni az NB I-ben való bentmaradását. A marosvásárhelyi csapatban négy kolozsvári játékos szerepel vasárnap az Universitatea ellen: Szoboszlai, Szerémi dr., majd a Dermata volt játékos, Csiki a CFR, míg Tóth a Haggibbor volt játékos. A Dermagant a következő összeállításban érkezik közel 500 szurkoló kíséretében Kolozsvárra:

Szoboszlai, Szöllösy, Szerémi dr., Benyovszky, Szalóki, Csiki, Pálfi, Ince I, Ince II, Sinkó, Tóth.

A marosvásárhelyi Dermagant együttesén kívül vasárnap a megyesi Karres és a marosludasi Unirea is Kolozsváron játszik. A Karres ellenfele a Victoria lesz, amelynek kapuját nem lehetetlen, hogy Munteanu, a Victoria volt többszörös válogatott kapusa fogja védeni. Lőrincz, a Victoria kapuvédője kettős bordarepedése miatt nem veheti vasárnap csapatának kapuját.

Vasárnap délelőtt 11 órakor a városi sporttelepen a kolozsvári CFR az Unirea ellen játszik a C-ligáért. Ugyanezen a napon a Puterea-Haggibbor Szamosújvárra rándul át, ahol a Spárta lesz az ellenfele. A várható nagy küzdelemre a labdarugó kerület Josef Cornel őrnagyot, az OSP főtitkárát küldte ki, mint szövetségi megfigyelőt.

KOLOZSVAR. — Beszámoltunk arról az örvendetes tényről, hogy az ország összes élelmiszer piacain esnek az élelmiszerek.

Kimentünk a kolozsvári élelmiszer- és zöldségszövetkezetre, hogy lássuk, mi is itt a helyzet. Egyes lapok szerint Kolozsváron az országos áresések ellenére nem lett olcsóbb semmi sem. Legelőször is a lisztpiacot látogattuk meg. Kezünkben tartottunk több erdélyi lapot, hogy összehasonlítsuk az ottani árakkal a kolozsvári árakkal.

Olcsobb a liszt

— Hogy a lisztnek kilója? — kérdezzük.

— Hála az Istennek esett s ha ez így tovább tart, a kiskeresetűk is hozzájuthatnak a mindennapi kenyérhez — válaszolja egyik vásárló.

Legnagyobb meglepetésünkre a buza-ár 105—180.000 lej között mozgott. Igaz, hogy a 105.000 lejes buza-ár is több volt az árpa, mint a buza, azonban liszt volt, de már 180.000 lejért nagyon szép fehér lisztet árultak.

A piac másik sarkában falusi asszonyok hangosan kínálgatták a tojást

6000 lejért darabját.

— Adja néieke holnap még olcsóbban is — mondja egyik tisztviselő felesége.

A tojást áruló asszony mellett nagy bődömben olajat árulnak. Közelebb furakodunk és megkérdezzük, mennyiért adják literét?

— 250.000 lej literre — válaszolja az eláruló.

Felére csökkent a tej ára

A tejpiacra is hasonló a helyzet. Reggel, amikor a piacra indultunk, még a szomszéd háziasszony azzal riasztott el a tejszállástól, hogy ne vegyék, mert 30.000 lej literre a tejnek. Nem tudtam kíváncsiságotam leküzdeni és megkérdeztem az egymás mellett álló tejeskondeók tulajdonosaitól, hogyan mérik a tejet? Mielőtt választ kaphattam volna, nem messze tőlem egy hang két nyelven kiáltotta: „Csak 16.000 lej literre a tejnek!”

A tejtermékek közül a juhsajt, amelyet a tegnapi 220.000 lejért árultak, az ára ma már 190—200.000 lej volt, míg egy kiló ordát a tegnapi 200.000 lej helyett 150.000 lejért kínálták. A bivaly vaj kilója 320.000 lej. Igaz, ez

nem azt jelenti, hogy a munkások vásárolhatnak, de a tegnapi 400 és 350 ezer lejrel szemben ennek az ára is csak 250 ezer lej. Sajnos, ezt az újdonságot még csak azok tudják vásárolni, akiknek nem számít 250.000 lej egy kiló. Egrest is láttunk, amelynek literre 70.000 lej volt.

A zöldségszövetkezet még tartja az árakat

A zöldségszövetkezet sajnos, semmi javulást nem mutatkozik. A hagyma, a retek ma is olyan drága, mint újszázadban volt. S a legnagyobb megdöbbenésünkre abból is olyan kevés mennyiséget hoztak a piacra, hogy abból arra következtettünk, hogy az östermelők a kicsi ár miatt nem hajlandók zöldségféléjüket piacra dobni, mert a hasznot keveslik. No, de a zöldséget mégis el kell adni.

Reméljük, hogy a város ármegállapító hivatalának a jövőben kevesebb munkája akad, mert a kedden megállapított hivatalos árakat maguk a termelők fogják talmagasnak találni. S ezt azért tessék, mert áru bőségesen van.

A BEAC, Dermata és az Universitatea vivői ma a legjobbak az országban

— írják a fővárosi lapok

BUKAREST. — A Román Vivó Szövetség az 1947. évi országos tör- és kardvívóbajnokság küzdelmeit május 22., 23. és 25. napjaira tűzte ki. Az országos vívóbajnokságokkal kapcsolatban a fővárosi lapok találgtatják, hogy vajjon melyik csapat lesz az első és egyenlőleg ki lesz a bajnok a tör- és a kardvívóbajnokságokon. A fővárosi lapok elismerik, hogy ma az ország legjobb vivői Erdély fővárosában, Kolozsváron vannak.

A Román Vivó Szövetség a három kolozsvári egyesület legjobb vivóit hívta meg az országos bajnokságokra, többek között Hintz Gábornét, dr. Bartos Tibort, dr. Benke Sándort, Hintz Gábert a BEAC, Nicolau őrnagyot, Bíró Sándort, Mezei Gyulát, Mester Ernőt, Albert Annamáriát és Csehnet a Dermata, míg az Universitatea részéről Munteanut és Donatiu dr.-t, akik bizonyára a fővárosban is sikeresen megállják helyüket.

kitünő vivógárdával rendelkezik, hogy a bukaresti vivóknak igen meg kell küzdeniük majd az országos bajnokságért, ha a győzelmet meg akarják szerezni, mert a kolozsvári vivók a legjobb formában vannak.

A CSEPEL labdarugó csapata — temesvári jelentések szerint — pénteken a CFR, míg szombaton a CAMT ellen játszik. Ha a budapesti csapatnak sikerül a beutazási engedélyt idejében megszereznie, úgy biztosra vehető, hogy a Csepel együttese május 13-án és 14-én Kolozsváron játszik a Vasas, illetve az Universitatea ellen.

SPORTHIRADÓ

AZ ORSZÁGOS szakszervezeti birkózóbajnokságok küzdelmeit szombaton és vasárnap Lugoson rendezték meg. A legtöbb súlycsoportban a rendező egyesület: a Vultur birkózói kerület ki győztesként. A csapatversenyben első lett a lugosi Vulturii, 2. a temesvári CFR, 3. a kolozsvári Dermata birkózó csapata.

A KOLOZSVÁRI LABDARUGÓ KERÜLET a KKASE—Dohánygyár kerületi bajnoki mérkőzés újrajátszását május 10-én, szombat délelőtt 9 órára tűzte ki a városi kispályára. Az ifjúsági bajnokságok küzdelmei során csak egy mérkőzés lesz vasárnap délelőtt 11 órakor a városi kispályán. A Victoria az Universitatea ellen játszik.

AZ FC AUSZTRIA labdarugó csapata május 21-én Bukarestben játszik a Tiranába készülő román labdarugó válogatott ellen. Az Ausztria a fenti mérkőzés után május 25-én a Ciocanul, majd május 27-én a CFR—Carmen vendég ellen játszik nemzetközi mérkőzést.

ROMÁNIA NŐI KOSARLABDA válogatottja keretét, amely május utolsó hetében Tiranában játszik a Balkán Kupa-bajnokságok küzdelmei során, összeállították. A kolozsvári Dermata csapatából Rostás Ilus, Krisztie I., Krisztie II., a marosvásárhelyi Dermagant együtteséből Orbándi, Tóth és Zöldi, míg a nagyváradi Flora együtteséből Székéné, Déri és Roman kerültek a válogatott keretébe.

A DAVIS CUP küzdelmei megkezdődtek. Csehszlovákia 3:2 arányban verte Svédországot, míg Svájc 4:1 arányban Görögországot.

A KERÜLETI BAJNOKSÁGOK küzdelmei során: Locomotiva—KKASE 4:2, Fermata—Dohánygyár 5:2, Dermata B—Schull 1:0. Az ifjúsági bajnoki mérkőzések a pálya használhatatlansága miatt elmaradtak.

A CAMARESCU ÉS A CARACOS-TEA tenisz-kupáért a kolozsvári egyesületek között megkezdődtek a küzdelmek. A férfi csapatversenyben: CFR—Universitatea 3:2, a BEAC—Haggibbor mérkőzés 2:2 állásnál félbeszakadt, amelyet ma folytatnak. A női csapatok küzdelmeiben: Haggibbor—Universitatea 3:0, BEAC—CFR 3:1.

A MNSz helyi szervezetének gyűlésnaptára

Május 8-án, csütörtökön: A III/2. kerületi naggyűlést rendez a Papp-utcai elemi népiskolában 7 órai kezdettel. Előadást tartanak: Kiss István mérnök és Kovács Margit dr. orvos;

A IV/2. kerület naggyűlést tart a Horea-uti református egyházközség termében 7 órai kezdettel;

A IV/1. kerület a Deportáltak-ut elemi iskolában szintén kerületi naggyűlést tart fél 8 órai kezdettel.

Május 9-én, pénteken: A MNSz kolozsvári szervezetének szervezőbizottsági ülése Farkas-utca 7 alatti székházában, pontosan fél 7 órai kezdettel.

Magyarország labdarugó válogatottja repülőgépen utazik Torinóba, az olaszok elleni mérkőzésére

BUDAPEST. — A magyar labdarugó válogatott az elmúlt vasárnapi osztrákok elleni pompás győzelme után vasárnap Torinóban játszik Olaszország válogatottja

ellen. Az eddigi tervek szerint a magyar válogatott dr. Riesz István, a MLSz elnöke és Gallovich Tibor szövetségi kapitány kíséretében, pénteken reggel repülő-

APRÓHIRDETÉSEK

ADAS-VÉTEL

VESZEK és eladók mindenféle butort. Krisán, Jókai-utca 4. 3664

RÁDIO modern, új típusú olcsón eladó. Forduló-utca 2. 3773

ÜZLETBERENDEZÉS

eladó drogériának vagy patikának, 6 darab 200 literes vashordó. Páris-utca 36 szám. F.

RÁDIO 4+2 varázsszemes, sürgősen és olcsón eladó. Lehetőleg 1—3 között. Nagyszamos-utca 23. 3773

VARRÓGÉPEKET, köztüskéket, kerékpárokat, alkatrészeket, tüket a legbecsületesebb napi áron vesz és ad el Weisz gépkereskedő, Horea-ut 82. 3694

RÁDIO teleses, nagy-sziper, vibrátorral felszerelve olcsón eladó. Forduló-utca 2. 3773

VARRÓGÉP, rádió eladó. Hosszu-utca 3, ajtó 2. 3798

ELADÓ egy új modern kombinált szekrény. Árpád-ut 11. 3796

EGY gyalpad eladó. Cim a kiadóban. Gr.

ZOMANCOZOTT konyhaberendezések 8 millió lejért kaphatók minden színben. Lukács asztalosnál, Unió-utca 24. 3799

HARMONIUMOT keresünk megvételre. Cim: Horea-ut 23. Telefon: 8—13. 3806

EGY jókarban lévő mély gyermekkocsi eladó. Cim: Karolina-tér 8, emelet. 3807

JÉGSZEKRÉNY és egy képállvány eladó. Saguna-utca 9. I. emelet. 3800

MÉLY gyermekkocsi eladó, nagyon jókarban eladó. Bethlen-utca 17, kapu alatt. 3827

MOTORKERÉKPÁR 250 köbcentis, királytengelyes, NSU, új gumikkal eladó. Cim: Árpád-ut 40. Garázs. 3828

ELADÓ egy oldalkocsis és egy pár fülbevaló. Cim: Szamosközti-utca 9. 3816

RÁDIO 4+2 lámpásos, „Gelos” gyártmányu eladó. Pap-utca 61, ajtó 1. 3818

Apróhirdetés szavankint 3000 lej, állástkeresőknek 2000 lej. Cim a kiadóban és jelzés leveleknél 5000 lej pótdíj fizetendő. Szóveghirdetés 4000 lej szavankint. Közgazdasági közlemények szavankint 5000 lej. Keretes hirdetések 4000, 5000 és 6000 lej négyzetcentiméterenkint. Nyitási szavankint 10.000 lej.

CSONTROMIT veszek. Cim a kiadóban. 3819

ELADÓ 2.80x4 méteres szmírna szőnyeg. Böszörményi (volt Fecske) utca 16. 3812

ELADÓ süllyesztős Singer női varrógép. Kossuth Lajos-utca 20, szabószög. 3811

RIV, ellenőrző pénzár- gép, új, eladó. Tamás, Március 6-utca 12. 3836

HÁLÓSZOBÁK, szekrények, asztalok, kreden-cek, különböző butorok minden elfogadható áron eladók. „Unicom”, Kossuth Lajos-utca 10. 3829

MOTORKERÉKPÁR DKW 100-as, háromkapcsolós, berugós. eladó. „Unicom”, Kossuth Lajos- utca 10. 3829

ELADÓ mély gyermek- kocsi jókarban. Krizbai- utca 71. 3814

ERIKA táskairógép, jég- szekrény, rollós iratszék- rény, iróasztal, képek alkalmi áron eladók. „Uni- com”, Kossuth Lajos-utca 10 szám. 3829

HASZNÁLT ruhákat vesz és elad Pollák, Mária királyné-utca 18. 3824

ALLAST KAPHAT

MEGHIZHATÓ, főzni tudó mindenest keresek. Cim a kiadóban. Gr.

ESZTERGÁLYOST és revolverpad munkást fel- vesz a Ravag fémárugyar, Allomás-utca 19. 3810

GYÓGYSZERÉSZ (nő) keres vidéki gyógyszerár felelős vezetőnek. Bővebb felvilágosítással szolgál a „Gloria” gyógyszerár, Ko- lozsvár, Horea-ut 1. 3815

SZERÉNYIGÉNYŰ, ügyes hölgynek kereseti lehetőség. UHU, Mária királyné-utca 34. 3817

ALLAST KERES

HÁZTARTÁST kedvelő, gyermeket szerető, komoly, szimpatikus 37 éves urinó elmenne korrekt uriember- hez háztartásvezetőnek. „Bé- kés otthon” jelíge. Cim: „Romania Viitoara” Nagy- szeben, Avram Iancu-utca 5 szám. 3790

INGATLAN-LAKAS

ELCSERELNEM Nagy- váradon lévő házamat, mely áll 2x2 szoba kom- fort és 1x1 szoba, kony- ha, hasonló kolozsvárral. Érdeklődni Józsa cipésznel, Dávid Ferenc-utca 3. 3802

HÁZELADÁST, vételt előnyösen, gyorsan az „Imobilia” közveit. Unió- utca 2. 3744

HÁZAT, házhelyet elad, vesz? Forduljon a Barboiu irodához, Mária királyné- utca 15. 3731

KÉT szoba, konyhás, fűrdőszobás lakás keresek azonnalra. Újnyókői díja- zok. „Megegyezés” jelíge- re. 3782

ORVOSI rendelőnek al- kalmos lakást keresek. Cim a kiadóban. 3821

EGY szoba, konyhás la- kást keresek sürgősen a Dermata körül. Költsége- ket megtérítem. Cim: Kriz- bai-utca 25, Popik bádo- gosműhelyben. 3778

FÉREGMENTES külön- bejárattal butorozott szobát keresek azonnalra. „Termé- szetben fizetek” jelíge. 3795

GOROG ingatlanforgal- mi irodában, Mária királyné-utca 1, a városházával szemben, sürgősen eladó parcellák 60 milliótól, es- tétől házak 300 milliótól, belvárosi összkomfortos öbölakások, gyümölcsösök, szántóföldek. 3826

SÜRGŐSEN eladó az Ipar-utcában 3 szoba, konyhás, kertes családi ház. Ezenkívül nagy kertes vil- lák és házhelyek. „Doina” ingatlanforgalmi iroda, Bethlen-utca 15/a. 3822

CSERÉBE adok egy üres szobát, előszobát kö- pontban szép butorozott szobáért. „Butorozott zo- ba” jelíge. 3808

KÜLÖNFÉLE

ELVESZETT Ambru- Sándor Miron Costin-utca 6 alatti lakos rendőrségi bejelentője, itt-tartózkodni engedély és bicikli-igazo- ványa. Kéri a becsülettel megtalálót, jutalom ellen- ben a fenti címre leadni sziveskedjék. 3821

BISZTRAI Farkas Gé- bor névre szóló 2100. t. sz. Victoria (volt Mágisz) vá- sárlási könyvecske elve- szett. Semmisnek nyilván- tott. 3821

BISTRAI Farkas István névre szóló 2099. t. sz. Victoria (volt Mágisz) vá- sárlási könyvecske elve- szett. Semmisnek nyilván- tott. 3821

Butor, perzsaszőnyeg, márkás porcelán és festmények, érték- tárgyak, gyermekkocik legolcsóbban

! „ARTA” !

— nál Unió-utca 9.

Előfizetéseke, hirse- ekeket az összes la- pok és a Monitorul Oficial számára megveszünk. Vozire amok.

UHU

Mária királyné-utca 34

Selyemharisnya kiterjesztés

Fekete 198.000 lej

Divatszín 298.000 lej

Hernyóselyem 598.000 lej

Főtér 4—5, az udvarban.

Horea-utca 18 aló' műhelyemet áthelyeztem Krizbai-utca 25 szám alá saját házamban. A közönség további szives pártfogását kéri

POPIK GYÖRGY

bádogos

Transzmisszió tengely 5.70 méter hosszú, háromcsapágú eladó.

Cim a kiadóban.

ELVESZETT

BISTRAI Farkas István névre szóló 2099. t. sz. Victoria (volt Mágisz) vá- sárlási könyvecske elve- szett. Semmisnek nyilván- tott. 3821